

เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

เงิน เดือนตามความหมายโดยทั่วไป หมายความว่า เป็นค่าตอบแทนหรือประโยชน์ตอบแทนที่ทางราชการจ่ายให้เนื่องจากข้าราชการได้มาทำงานให้แก่ทางราชการแต่คำว่า "เงินเดือน" ตามพระราชบัญญัติการจ่ายเงินเดือน หมายความว่า เงินเดือนและเงินอื่นที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายเดือนจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน ซึ่งมีความหมายเป็นสองนัย กล่าวคือ

1. หมายถึง อัตราเงินเดือนแต่ละอัตราปัจจุบันได้กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 ได้แก่ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือน บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตำรวจ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการตุลาการ และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการอัยการ บัญชีอัตราเงินเดือนข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง และบัญชีอัตราตำแหน่งและเงินเดือนข้าราชการการเมือง

2. หมายถึง เงินอื่นที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายเดือนจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน ซึ่งได้แก่เงินเพิ่มประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่หลายประเภทดังต่อไปนี้

1. เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.)
2. เงินเพิ่มปราบปรามผู้กระทำความผิด (พ.ป.ผ.)
3. เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (พ.ช.ต)
4. เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ซึ่งมีหลายประเภท เช่น
 - 4.1 เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นประจำ เช่น เงินเพิ่มสำหรับนักโดดร่ม (พ.ด.ร.) เงินเพิ่มสำหรับนักบิน (พ.น.บ.) เงินเพิ่มสำหรับนักประดาน้ำ เงินเพิ่มพิเศษสำหรับนักทำลาย วัตถุระเบิด ฯลฯ
 - 4.2 เงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษอื่น ๆ เช่น เงินเพิ่มค่าภาษามลายู (พ.ภ.ม.) เงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการครูซึ่งดำรงตำแหน่งครูการศึกษาพิเศษ (พ.ก.ศ.)

5. เงินสวัสดิการเบี่ยงกันดาร (บ.ก)

เงินเพิ่มหรือเงินเพิ่มพิเศษดังกล่าวข้างต้นแต่ละประเภทเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับเงินเพิ่มประเภทนั้น ๆ สำหรับการเบิกจ่ายต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินเพิ่มประเภทนั้น ๆ ด้วย

นอกจากเงินเพิ่มที่กล่าวข้างต้น ที่เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือนแล้ว ยังมีเงินเพิ่มบางประเภทที่สามารถนำไปคำนวณบำเหน็จบำนาญ เมื่อข้าราชการได้รับเงินเพิ่มประเภทนั้น ๆ อยู่ ออกจาก

ราชการ เงินเพิ่มที่สามารถนำไปคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ เช่น

1. เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.)
2. เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตรายเป็นปกติ
3. เงินเพิ่มปราบปรามผู้กระทำความผิด (พ.ป.ผ.)

เงินประจำตำแหน่ง

ก่อนปี พ.ศ.2535 ข้าราชการส่วนใหญ่ไม่มีเงินประจำตำแหน่ง เว้นแต่ตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษเท่านั้น แต่ในการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนหมายเลข 1-5 ในปี พ.ศ.2535 ได้กำหนดหลักการใหม่เพื่อสร้างบัญชีเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับเงินเดือนในภาคเอกชน จึงได้มีการจำแนกประเภทข้าราชการเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภททั่วไป
2. ประเภทวิชาชีพเฉพาะและเชี่ยวชาญเฉพาะ
3. ประเภทบริหาร

โดยในช่วงแรกให้ใช้บัญชีอัตราเงินเดือนเดียวกันไปก่อน (บัญชีหมายเลข 1-4) และกำหนดให้ตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะและเชี่ยวชาญเฉพาะ และตำแหน่งบริหาร มีเงินประจำตำแหน่งเพิ่มขึ้น โดยตั้งเป้าหมายว่าจะสามารถแยกบัญชีเงินเดือนตามประเภทตำแหน่งได้ในบัญชีที่ 5

ในส่วนของการได้รับเงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาชีพนี้ ข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้าราชการทหาร และข้าราชการตำรวจ มีโอกาสได้รับเงินประเภทนี้ในตำแหน่งตั้งแต่ระดับ 8/พ.อ. ขึ้น 5/พ.ต.อ. ขึ้น 5 ที่ปฏิบัติงานใน 17 สายงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสายงานที่ขาดแคลน เช่น แพทย์ วิศวกร เป็นต้น ส่วนข้าราชการประเภทอื่นๆ ที่อิงหลักการกำหนดเงินประจำตำแหน่งประเภทวิชาชีพไปปรับใช้ ได้รับเงินทุกตำแหน่ง ได้แก่ ข้าราชการตุลาการ และอัยการ ตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไป และข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย และครู ที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ (ผศ. รศ. และ ศ.)

การปรับปรุงเงินประจำตำแหน่งใหม่ตามพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ.2538 ได้กำหนดคมิให้ถือว่าเงินประจำตำแหน่งเกี่ยวข้องกับเงินเดือน แต่ให้เป็นเงินเสริมที่จะช่วยแก้ปัญหาการบริหารงานบุคคลในบางจุด เช่น เป็นเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่ขาดแคลน ตำแหน่งที่มีภาระด้านการบริหาร หรือเพื่อทำให้รายได้รวมของบางตำแหน่งที่มีปัญหามีรายได้สูงขึ้น ทั้งนี้ เงินประจำตำแหน่งนี้สามารถแตกต่างกันได้ตามสภาพปัญหาของข้าราชการแต่ละประเภท

เนื่องจากเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งเป็นงบประมาณของแผ่นดิน เมื่อนำไปจ่ายให้กับข้าราชการ จึงต้องมีการอนุมัติเบิกจ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กำหนดให้กระทรวงการคลังและกรมบัญชีกลางมีหน้าที่ควบคุมการเบิกจ่ายเงินดังกล่าวของส่วนราชการต่างๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี เพื่อมิให้ส่วนราชการใช้จ่ายเงินเกินวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับ

ดังนั้น การควบคุมงบประมาณหมวดเงินเดือนสำหรับเบิกจ่ายเงินเดือน เงินอื่นที่มีกำหนดจ่ายเป็นรายเดือนจากเงินงบประมาณรายจ่ายหมวดเงินเดือน และเงินประจำตำแหน่งในปัจจุบันจึงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง